

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

HÅRTEIGEN VARDE

Kommune:

4618/Ullensvang

Gnr/bnr:

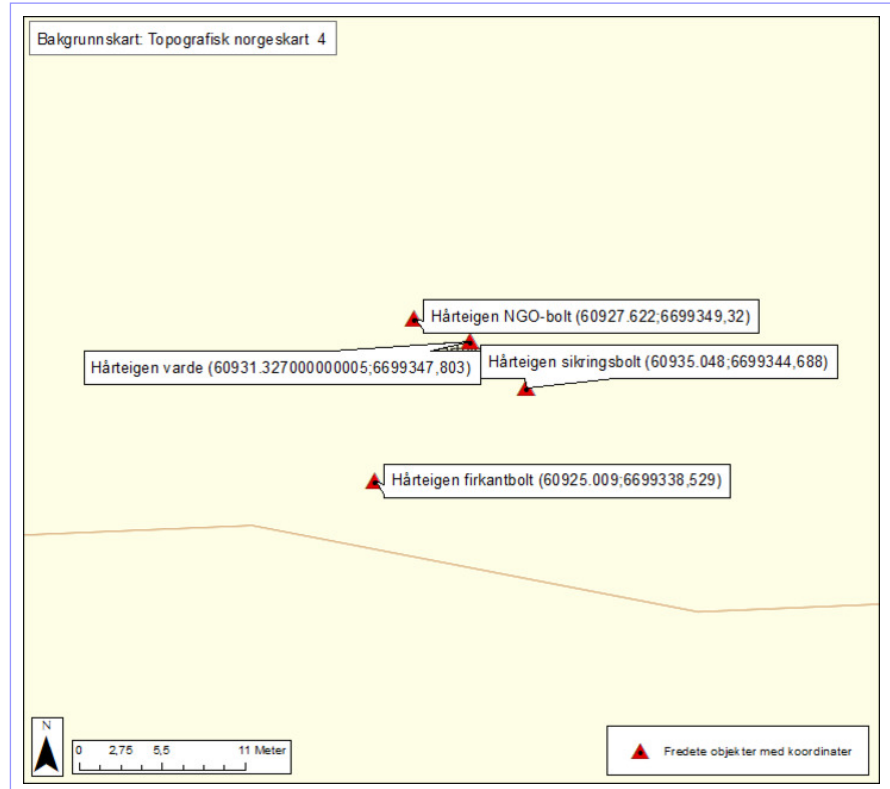
155/1

AskeladdenID:

244469

**Referanse til
landsverneplan:**

Kompleks 9903303

Omfang fredning

Navn	Oppført		Gnr/bnr	Omfang
•Hårteigen firkantbolt	1910	Se koord	155/1	Utomhus
•Hårteigen NGO-bolt	1910	Se koord	155/1	Utomhus
•Hårteigen sikringsbolt	1893	Se koord	155/1	Utomhus
•Hårteigen varde	1852 - 1893	Se koord	155/1	Utomhus

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

Fredning kompleks

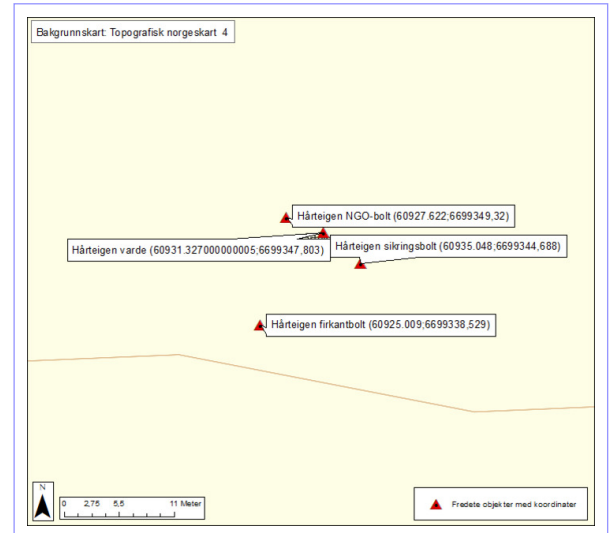
- Omfang:** Fredningen omfatter en varde, en firkantbolt, en NGO-bolt og en sikringsbolt av kobber. Fredningen inkluderer hovedelementer som konstruksjon, form og materialbruk. Varden er sylindrisk og ble målt i 2009 til: omkrets: 6,42 m, det vil si diameter: 2,04 m, og høyde: 2,05 m.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Hårteigen varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.
- Begrunnelse:** Hårteigen varde er et viktig trigonometrisk punkt brukt i kartlegging og oppmåling av Norge siden 1852/ 1853. Hårteigen varde er et førsteordenspunkt i det landsdekkende førsteordensnettet.
- Førsteordensnettet skulle danne grunnlag for all oppmåling i ulike målestokk i Norge. Det består av flere hundre punkt med siktlinjer til hverandre. I nettet måler man lange avstander meget nøyaktig ved hjelp av triangulering, som er avstandsmåling ved hjelp av kjente lengder og vinkler i trekanter. Førsteordensnettet ble erstattet av det moderne stamnettet, som ble målt opp med GPS-teknologi mellom 1994-1997.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

HÅRTEIGEN FIRKANTBOLT - KartverksID: C34T0031

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	155/1
Oppført:	1910
AskeladdenID:	244469-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903812 Kompleks 9903303

Fredning enkeltminne

Omfang: Fredningen omfatter en firkantbolt.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare Hårteigen varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.

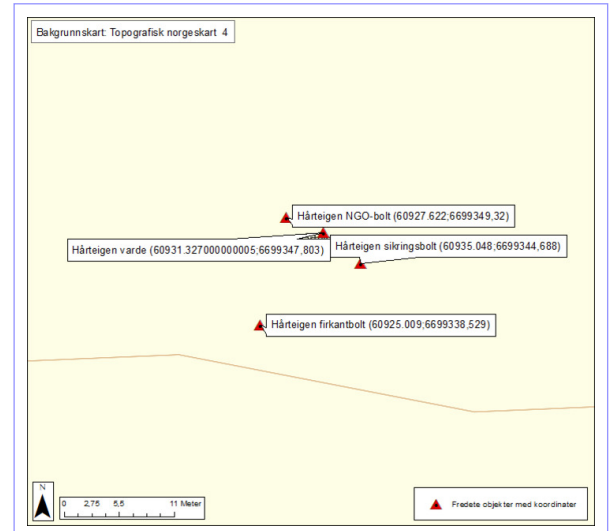
Begrunnelse: Under målearbeid ble bolter brukt som fastmerke. En bolt der koordinater er bestemt eller planlagt bestemt i et geodetisk system, kalles fastmerke.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

HÅRTEIGEN NGO-BOLT - KartverksID: C34T0031

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	155/1
Oppført:	1910
AskeladdenID:	244469-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903813 Kompleks 9903303

Fredning enkeltminne

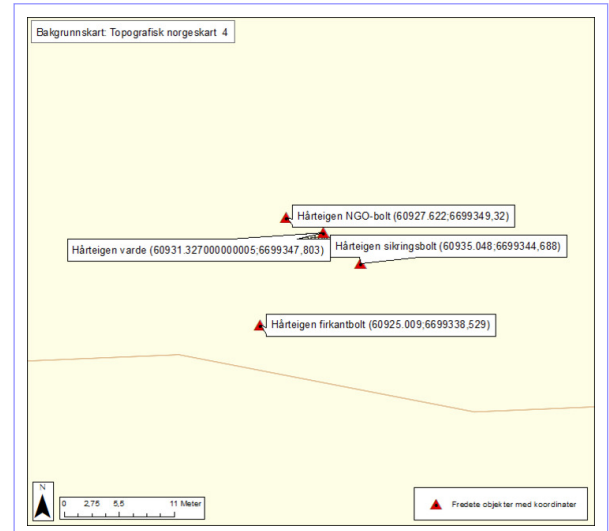
- Omfang:** Fredningen omfatter en NGO-bolt. Det er brukt noe ulik legering på NGO-boltene, slik at noen har rustet mer eller mindre, mens andre har holdt seg helt fine uten irring.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Hårteigen varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.
- Begrunnelse:** Under målearbeid ble bolter brukt som fastmerke. NGO-bolter overtok som fastmerker etter ca. 1950. Den ble kalt så fordi bokstavene NGO ble preget inn på en liten flate i øvre del av boltene.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

HÅRTEIGEN SIKRINGSBOLT - KartverksID: C34T0031

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	155/1
Oppført:	1893
AskeladdenID:	244469-4
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903814 Kompleks 9903303

Fredning enkeltminne

Omfang: Fredningen omfatter en sikringsbolt av kobber.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare Hårteigen varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.

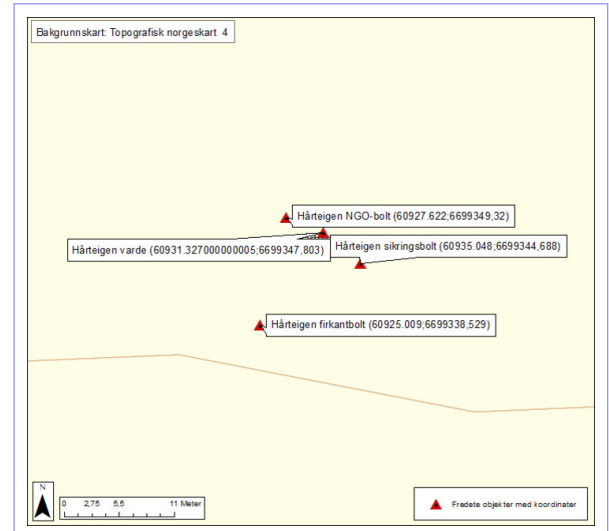
Begrunnelse: Under målearbeid ble bolter brukt som fastmerke. Ved mange varder ble det satt ned såkalt sikringsbolter. Det var bolter som kunne brukes dersom sentrumsbolten av en eller annen grunn ble fjernet. En sikringsbolt kunne også brukes ved innmåling av selve varden.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel XX - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

HÅRTEIGEN VARDE - KartverksID: C34T0031

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	155/1
Oppført:	1852 - 1893
AskeladdenID:	244469-3
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903738 Kompleks 9903303

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter en varde. Varden er sylindrisk og ble målt i 2009 til: omkrets: 6,42 m, det vil si diameter: 2,04 m, og høyde: 2,05 m.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Hårteigen som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.
- Begrunnelse:** Varder ble bygget på trigonometriske punkter og hadde en viktig funksjon som siktemerker ved oppmåling. Fra midten av 1800-tallet ble det vanlig å markere vardens sentrum med en bolt, før byggingen av varden startet.